

Wereldbank droomt van beteugeling extreme armoede

De Standaard*,
Di. 06 Okt. 2015, Pagina 26

Het aantal mensen dat wereldwijd in extreme armoede leeft, zakt dit jaar naar verwachting tot onder de 10 procent van de wereldbevolking. Een historische duik, die de Wereldbank doet dromen van nog meer. Maar dan is er veel meer nodig dan alleen economische groei. 'Ik vind dit rapport triomfalistisch'.

Van onze redacteur Nico Tanghe

Brussel De nieuwe cijfers over armoede die de Wereldbank publiceerde zijn op het eerste gezicht even hoopgevend als indrukwekkend. Naar verwachting leven dit jaar 702 miljoen mensen (9,6 procent) van de wereldbevolking in armoede. Dat is volgens de instelling nog altijd 'onaanvaardbaar hoog', maar wel fors minder dan in 2012, toen dat er nog 902 miljoen (12,8 procent) waren. In vergelijking met 1990 is de extreme armoede zelfs met bijna twee derde gekrompen.

En dat terwijl de Wereldbank dit jaar de definitie van financiële armoede voor de tweede keer in 25 jaar verbreedde. De grens werd opgetrokken van 1,25 dollar koopkracht per dag naar 1,90 dollar (omgerekend 1,69 euro). Al kan je je natuurlijk afvragen in hoeverre die grens niet arbitrair is.

Triomfalistisch

'Daar stel ik me niet zoveel vragen bij. Je moet ergens een vergelijkingsbasis nemen', vindt Francine Mestrum, doctor in de sociale wetenschappen en auteur van tal van boeken over armoede en globalisering. 'Je moet dat soort projecties met een korrel zout nemen. Sinds de koopkrachtpariteit in 2011 werd aangepast, gaan de wereldwijde armoedecijfers naargelang het rapport in zigzag. Ik vind vooral de nationale armoedecijfers belangrijk, die zijn veel betrouwbaarder. En voor veel Afrikaanse landen zijn die cijfers er gewoonweg niet.'

Volgens de Wereldbank daalt het aantal extreem arme mensen doordat er in veel ontwikkelingslanden, met name in India, sterke economische groei zichtbaar is. Er wordt daarnaast meer geïnvesteerd in onderwijs, gezondheidszorg en sociale vangnetten, waardoor inwoners van deze landen minder snel terugvallen in extreme armoede.

Jim Yong Kim, de topman van de Wereldbank, liet zich meteen verleiden tot een aanstekelijk voluntarisme waarop zelfs Guy Verhofstadt jaloers zou zijn. 'Er is in de hele wereld geen mooier verhaal te vinden. Onze projecties laten zien dat wij misschien de eerste generatie zijn die extreme armoede kunnen uitroeien.'

Uitspraken die deskundige Francine Mestrum niet meteen deelt. 'Ik vind dit armoederapport veel te triomfalistisch. Oké, de armoede daalt wel wereldwijd. Daar ben ik het mee eens. Maar hoe snel? Dat kan eigenlijk niemand zeggen. Zelfs de Wereldbank zelf gaf al toe dat haar doelstelling om extreme armoede tegen 2030 de wereld uit te helpen, eigenlijk niet realistisch is.'

Waarschuwingen

En inderdaad, als je het rapport goed leest, merk je dat de Wereldbank het optimisme van haar voorzitter bewust tempert met een aantal niet mis te verstane waarschuwingen. Zo kunnen nieuwe obstakels - gaande van uitdijende militaire en religieuze conflicten, klimaatverandering tot een scherpe terugval van de economische groei in groei landen als Brazilië, Rusland en China - de verdere daling van de armoedecijfers bemoeilijken.

Het nastreven van economische groei - sinds 1990 goed voor een daling van de extreme armoede met 1 procent per jaar - volstaat de komende jaren dan ook niet, is een van de opvallende conclusies van het rapport. Er zullen tal van aanvullende beleidsmaatregelen nodig zijn om de nieuwe VN-doelstelling van minder dan 3 procent extreme armoede in 2030 bereiken. 'Zonder ingrepen om te komen tot zowel economische, ecologische en sociale duurzaamheid, zou de continue daling van de armoedecijfers - die historisch altijd gelinkt is aan een bepaalde economische groei - in de toekomst fors kunnen vertragen of zelfs omkeren', zegt de Wereldbank.

Bovendien zullen er volgens het rapport altijd een aantal kwetsbare landen en regio's blijven bestaan. Zo bekent de Wereldbank dat ze wegens de vele conflicten geen betrouwbare armoedecijfers heeft van de Maghreb en het Midden-Oosten.

En zelfs als de doelstelling van gemiddeld 3 procent extreme armoede in 2030 wordt bereikt, zal er in veel landen altijd veel extreme armoede blijven. Zeker in die landen die hard getroffen worden door de klimaatverandering.

Zorgwekkend

Vooraf Afrika bezuiden de Sahara is stilaan een zorgwekkend probleemgebied. Daar leeft vandaag één op drie inwoners in extreme armoede en tegen 2020 kan dat zelfs oplopen tot één op twee. Met als trieste koplopers Madagaskar en de Democratische Republiek Congo, waar volgens het rapport vandaag liefst 80 procent van de inwoners in extreme armoede leven.

Nico Tanghe ■